

Samenvatting onderzoek Epilepsie en Geheugen

Hoe zat het onderzoek in elkaar?

Misschien kunt u zich het onderzoek nog herinneren. U kreeg eerst een aantal vragen voorgelegd over epilepsie en over uw situatie. Daarna kwamen twee testen waarin uw geheugen voor het nieuws werd getest. De eerste test, die AMV heet, bestond uit vragen over nieuwsgebeurtenissen van de afgelopen dertig jaar. Een voorbeeldvraag uit de jaren '90 was: *Welke prinses komt eind 1997 in Parijs om het leven?* [Antwoord: Diana] De tweede test, de DNMT, ging over het nieuws van het laatste jaar. Daarna kon u nog een korte geheugentest doen, waarin u woordjes moest leren.

Er deden twee groepen mee aan het onderzoek: patiënten met epilepsie, en familieleden van patiënten. Waarom hebben we deze groepen vergeleken? De familieleden van de epilepsiepatiënten komen qua leeftijd, opleiding, etc. goed overeen met de epilepsiepatiënten, maar hebben geen aanvallen. Dit noemen we de *controlegroep*. Stel dat we willen onderzoeken of kinderen met epilepsie even goed op een balk kunnen balanceren als anderen. Om dat te onderzoeken vergelijken we de kinderen met leden van een turnclub. Allicht dat de kinderen het slechter zullen doen dan de turners. Dat heeft dan waarschijnlijk weinig met hun epilepsie te maken, en alles met dat ze niet turnen. We moeten dus de epilepsiepatiënten vergelijken met een controlegroep die precies hetzelfde is behalve dat ze geen epilepsie hebben.

Iets soortgelijks kan gebeuren bij onderzoek naar het geheugen. Het geheugen werkt wat beter bij jongere mensen, en geheugen voor specifiek nieuws is beter bij mannen, mensen die meer krant lezen, en die meer opleiding hebben genoten. Kunnen we een controlegroep vinden die net zo veel krant gelezen heeft, net zo veel opleiding gehad heeft, en net zo vaak man is als mensen met epilepsie? Ja, dat kan: als je familieleden van patiënten vraagt mee te doen aan het onderzoek. Dat wisten we al uit ouder onderzoek, en hier is het weer gebleken. De groep familieleden die meededen bleken een hele goede controlegroep voor de patiënten die mee hebben gedaan.

Waarom testen we het geheugen voor nieuws?

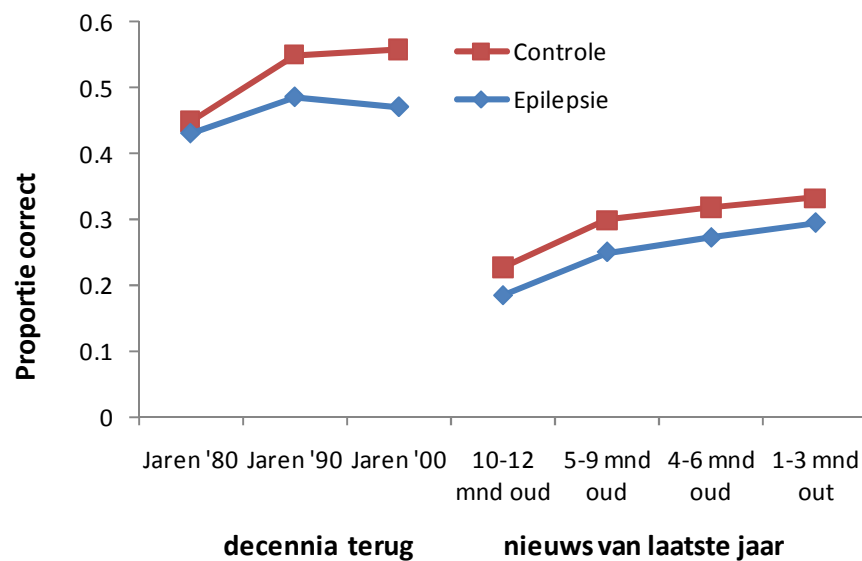
Heel veel deelnemers aan het onderzoek hebben ons gevraagd waarom we het geheugen voor nieuwsfeiten onderzochten. Mensen kunnen toch niet geïnteresseerd zijn in nieuws? Zijn onze testen dan wel goede maten van het geheugen? Het antwoord daarop is zowel ja als nee.

Nee, als je naar één *persoon* kijkt geven onze testen geen goed inzicht in hét geheugen van alle epilepsiepatiënten. Stel, Jan wist maar weinig antwoorden op onze vragen over het nieuws. Dan zou het kunnen zijn dat Jan het nieuws niet volgt, maar dat er met zijn geheugen weinig aan de hand is.

Maar als je naar *groepen* kijkt zijn de testen wel een goede indicatie voor het geheugen. Stel dat we een verschil vinden tussen epilepsiepatiënten en onze controlegroep: de patiënten weten bijvoorbeeld minder over het nieuws van de laatste jaren. In elke groep zullen mensen zijn die het nieuws goed volgen, en mensen die het nieuws niet zo goed volgen. Maar gemiddeld volgden de groepen het nieuws wel even goed – dat weten we omdat we het hebben nagevraagd. Het verschil tussen de groepen kan dus niet komen doordat sommigen het nieuws volgen en anderen niet. Het moet komen door iets anders, zoals door het geheugen.

En wat kwam er nu uit?

Epilepsiepatiënten onthouden minder goed dan onze controlegroep van familieleden informatie uit het nieuws. Dat is niet helemaal verrassend: veel patiënten met epilepsie hebben zelf ook het idee dat hun geheugen slechter is dan dat van mensen om hen heen. Het verschil is echter niet erg groot, en strekt zich ook niet uit over het hele verleden. Het lijken vooral recente herinneringen te zijn die minder goed worden opgeslagen. Dat is te zien in de figuur hieronder. Links is te zien hoeveel nieuwsvragen uit de laatste 30 jaar goed werden beantwoord door patiënten en door de controlegroep (de familieleden). Er bleek vooral een verschil te zijn op de laatste twintig jaar, en geen op de vragen over de jaren '80. Betekent dit dat epilepsie het opslaan van nieuwe herinneringen bemoeilijkt, maar oude herinneringen intact laat? Dat zou goed kunnen, maar we zullen nog goed naar de resultaten moeten kijken om dat met enige zekerheid te kunnen beweren.

Hebben alle patiënten met epilepsie een even goed of slecht geheugen? We hebben daar ook naar kunnen kijken. Zoals verwacht onthouden patiënten met partiële aanvallen minder goed de nieuwsvragen dan, patiënten met gegeneraliseerde aanvallen.

Wat betekent dat nu voor mij?

Stel dat u epilepsie heeft. Wat betekenen de resultaten dan voor u persoonlijk? Helaas kunnen we maar weinig zeggen over het geheugen van elke individuele deelnemer. Dat komt door wat we hierboven al hebben uitgelegd: met vragen over het nieuws kunnen we wel het geheugen van *groepen* vergelijken, maar niet het geheugen van één *individu*. Of u goed of slecht gescoord heeft kan komen doordat u vaak naar het nieuws heeft gekeken of weinig, of doordat de vragen gingen over iets waar u erg in geïnteresseerd bent of net niet. Het kan ook komen door een goed of slecht geheugen, maar dat kunnen we niet aan de resultaten zien.

Mocht u zich veel zorgen maken over het functioneren van uw eigen geheugen dan is het verstandig dit met uw behandelend arts te bespreken.